

**Archiwum Partii Politycznych
Instytut Studiów Politycznych
Polskiej Akademii Nauk**

**Sygnatura:
1.5/1**

**Tytuł:
Chrześcijańska Demokracja - 1991 r.**

Sygn. 1.5/1 - Chrześcijańska Demokracja - 1991 r.

Spis zawartości:

l.p.	nazwa	nr karty początkowej
1	Informacje o Chrześcijańskiej Demokracji (stan na 1991 r.), 1991, s. 6;	1

Stan na marzec 2023 r.

CHRZEŚCIJAŃSKA DEMOKRACJA (CHD)

Adres Rynek Podgórski 9, 1 p., 30-518 Kraków, tel. 56-52-24

Znak rysunek ryby zwróconej głową w prawą stronę i wpisanym w obręb rysunku skrótem "CHD" oraz napisem nad skrótem: "Chrześcijańska", a pod skrótem: "Demokracja"

Liderzy Bolesław Kościelniak (przewodniczący RK), Marek Cholewka (wiceprzewodniczący RK), Andrzej Kłyś, Teresa Siadak - Fałkowska, Jan Żelazny (członkowie RK), Andrzej Stypuła.

Rzecznik prasowy Stanisław Zwodzijas, ul. Z. Makowskiego 4/40 Kraków 11, Os. Ruczaj-Zaborze, tel. 66-59-69 **Rok założenia** marzec 1990, Kraków; partia zarejestrowana 11.12.1990 (nr rej. 36).

Liczba członków 300

Struktura organizacyjna władze naczelne — Kongres Krajowy, Rada Krajowa, Komitet Wykonawczy Rady Krajowej, Krajowa Komisja Rewizyjna, Naczelny Sąd Koleżeński. W terenie: oddziały i koła terenowe. Kadencja władz wszystkich szczebli trwa 2 lata. Rada Krajowa oraz Rady Oddziałów mogą tworzyć inne organy opiniotwórczo-doradcze oraz powoływać stałe lub doradne komisje i zespoły robocze na obszarze swego działania.

Program polityczny CHD opowiada się za demokracją parlamentarną z trójpodziałem władzy — ustrojem gwarantującym wolność moralną, polityczną i społeczną. Podstawą doktrynalną programu jest społeczna nauka Kościoła katolickiego z wyraźnym zaznaczeniem świeckiego charakteru zarówno programów, jak i samego ruchu społecznego. Preferuje linię polityczną środka. CHD jest partią współczesną, nie nawiązującą bezpośrednio do historycznie działających w Polsce partii. Bliskimi programowo Chrześcijańskiej Demokracji są partie: CDU w Niemczech, partia gaullistowska we Francji, chrześcijańskie demokracje krajów Beneluksu.

społeczno - gospodarczy Chrześcijańska Demokracja preferuje tzw. społeczną gospodarkę rynkową. Jest za interwencjonizmem państwa w rolnictwie oraz popieraniem rozwoju małych przedsiębiorstw zarówno produkcyjnych, jak i usługowych. Sprzyja to bowiem tworzeniu się klasy średniej i powstawaniu nowych miejsc pracy. Chrześcijańska Demokracja jest przeciwna wzrostowi bezrobocia. Państwo powinno skrupulatnie kontrolować gospodarkę swoich przedsiębiorstw, by nie puszczać do zaniechań powodujących gwałtowne upadłości i masowe zwolnienia. Interwencjonizm państwa jest też konieczny w stosunku do monopolu i komunistycznej pozostałości w postaci tzw. spółek nomenklaturowych. Również zasięg obcego kapitału w Polsce powinien być kontrolowany przez państwo.

Zasiłki dla bezrobotnych powinny być wypłacane po przepracowaniu jakiegoś okresu i zróżnicowane w zależności od czasu zatrudnienia i liczby osób, które bezrobotny ma na utrzymaniu. System świadczeń socjalnych winien obejmować invalidów, emerytów (choroby związane z wiekiem). Bezpłatnym leczeniem powinni być objęci invalidzi (w tym przewlekłe chorzy), osoby starsze w wieku poemerytalnym, ubodzy (także bezdomni). Należy rozwijać indywidualny system ubezpieczeń osób pracujących (w postaci stawek - procentu od zarobku). Na przykład opłacanie stawki ubezpieczeniowej przez określony czas (15 czy 20 lat) powinno gwarantować korzystanie z bezpłatnego leczenia przez resztę życia.

Wszystkie dochody z kar za niszczenie środowiska naturalnego powinny być w znacznej części przekazywane na fundusz opieki zdrowotnej.

Bezpłatne — zdaniem CHD — powinno być szkolnictwo podstawowe i średnie, oczywiście oprócz możliwości funkcjonowania szkół społecznych i prywatnych.

kulturalny Obowiązkiem państwa jest wspieranie kultury. Należy w miarę możliwości nieść pomoc instytucjom powołanym do szerzenia kultury, zwłaszcza narodowej (zarówno w kraju, jak i za granicą) przez wspomaganie rozwoju sieci bibliotek i organizowanie polskich

ośrodków kulturalnych przy polskich placówkach zagranicznych.

Należy rozszerzyć obowiązki państwa na finansowanie ważniejszych pod względem zbiorów muzeów, konserwacji i utrzymania zabytków, finansowanie filharmonii, niektórych teatrów, dofinansowywanie wydawnictw w zakresie np. lektur szkolnych, podręczników i książek naukowych, rodzimych i światowych klasyków literatury. Środki na dofinansowanie mogłyby częściowo podchodzić z (wysokich) kar pieniężnych, jakie państwo powinno wymierzać za wydawanie i rozpowszechnianie publikacji o treści demoralizującej i sprzecznej z zasadami etyki chrześcijańskiej.

Inne cele o Działalność w kierunku dowartościowania polskiej rodziny jako podstawowej komórki społecznej, jak również propagowanie idei społeczeństwa zdrowego pod względem etyczno-moralnym i fizycznym. G Wspieranie wszelkich inicjatyw charytatywnych, szczególnie tam, gdzie nie można zapewnić innych form pomocy oraz wspieranie inicjatyw samopomocy społecznej przez organizowanie instytucji o profilu chrześcijańskim.

Polityczne sojusze Chrześcijańska Demokracja wchodzi w sojusze polityczne ze wszystkimi ugrupowaniami o profilu chrześcijańsko - demokratycznym, jak również z NSZZ "Solidarność".

Organ prasowy w przygotowaniu.

Oficyna wydawnicza w perspektywie.

Działalność gospodarcza Partia utrzymuje się ze składek członkowskich i wpłat sponsorów.

Noty informacyjne

Marek CHOLEWKA — ur. w 1950 r. w Krakowie, mgr inż. informacyjne architekt. Ukończył Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej, Studium Teologii Rodziny w Papieskiej Akademii Teologicznej. Przynależy do NSZZ "Solidarność" od momentu powstania związku. Współzałożyciel i przewodniczący Zespołu Apostolstwa Świeckich przy robotniczej parafii św. Józefa w Krakowie-

Podgórze; przewodniczący Rady Parafialnej tejże parafii. W latach 1980-1990 animator "Kamieniołomu im. Jana Pawła II" w Krakowie, jednego z ważnych centrów gromadzenia się opozycji "w najtrudniejszych latach walki o prawa człowieka". Organizator wielu cykli spotkań kształtujących formację demokratycznej opozycji, a także comiesięcznych mszy św. w intencji ojczyzny. Jest założycielem i przewodniczącym Międzyparafialnej Wspólnoty Wspólnot zrzeszającej 220 duszpasterstw i wspólnot Krakowa. Współzałożyciel Chrześcijańskiej Demokracji w Krakowie. W 1990 r. przewodniczył Komitetowi Organizacyjnemu Międzynarodowej Konferencji Chrześcijańskich Demokracji Europy Środkowej i Wschodniej, jaka odbyła się w Krakowie. Współzałożyciel Porozumienia Centrum w Warszawie. Założyciel i przewodniczący Komitetu Obywatelskiego "Solidarności" w Krakowie-Podgórzu. Członek Komitetu Wyborczego Lecha Wałęsy. Prezes ZW TPD. Pełni funkcję wiceprezesa Fundacji Charytatywnej "Amicus". W obecnej kadencji jest radnym w Radzie Miasta Krakowa, przewodniczącym Komisji Polityki Społecznej Rady. Jest pełnomocnikiem Rady ds. kontaktów partnerskich Kraków - Wilno.

Andrzej KŁYŚ — ur. w 1944 r. w Krakowie. Wykształcenie średnie (z powodów losowych przerwał na trzecim roku studia na Wydz. Mechanicznym Politechniki Krakowskiej). Do 1990 r. nie należał do żadnej partii, w maju 1990 r. Współzałożyciel Chrześcijańskiej Demokracji w Krakowie. W 1980 r. był współzałożycielem NSZZ "Solidarność" w Krakowskim Przedsiębiorstwie Ceramiki Budowlanej. Był przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego w Swoszowicach i członkiem Krakowskiego Komitetu Obywatelskiego. Jest współzałożycielem Polskiego Stowarzyszenia Chrześcijańskich Pracodawców w Krakowie, organizacji zrzeszonej w Światowym Stowarzyszeniu Chrześcijańskich Pracodawców UNIPAC z siedzibą w Brukseli. Pracował 6 lat w Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (kierownik działu administracyjno-gospodarczego), a następnie 3 lata w Zakładzie Poszukiwań Nafty i Gazu. Przebywał 10 lat w Stanach Zjednoczonych jako legalny rezydent i pracował fizycznie w małych zakładach pracy. Udzielał się wśród Polonii w Detroit, m.in. w Polish-American Association "Academia", stowarzyszeniu mającym na celu wspieranie finansowe polskich emigrantów pragnących studiować w USA. Był również członkiem zarządu i czynnym

zawodnikiem w polonijnym klubie sportowym "Biały Orzeł" w Detroit. Obecnie mieszka w Swoszowicach i prowadzi prywatny zakład elektromechaniczny.

Teresa SIADAK-FĄLKOWSKA — ur. w 1927 r. w Chełmie Lubelskim, mgr inż. chemik (Wydz. Chemii Politechniki Wrocławskiej). W 1980 r. wstąpiła do NSZZ "Solidarność", prowadziła bibliotekę wydawnictw niezależnych. 14.12.1981 r. brała udział w strajku okupacyjnym w macierzystym zakładzie pracy, tj. w Ośrodku Badawczo - Rozwojowym Przemysłu Budowy Urządzeń Chemicznych i Chłodniczych. Musiała odejść na wcześniejszą emeryturę, by uniknąć natychmiastowego zwolnienia z pracy za odmowę ujawnienia kartotek bibliotecznych. Od początku stanu wojennego udzielała się w Duszpasterstwie Ludzi Pracy przy parafii św. Wojciecha w Krakowie - Bronowicach, brała udział w manifestacjach, była współzałożycielką Parafialnego Ruchu Trzeźwości im. Maksymiliana Kolbego. Po reaktywowaniu "Solidarności" została wybrana do Komisji Zakładowej związku w swoim dawnym zakładzie pracy. Jest członkiem Wspólnoty Wspólnot Parafialnych oraz osiedlowego i dzielnicowego Komitetu Obywatelskiego. Współzałożycielką Chrześcijańskiej Demokracji w Krakowie w maju 1990 r.

Jan ŻELAZNY — ur. w 1939 r. w Rokietnicy koło Przemyśla, dr nauk technicznych. Ukończył AGH w Krakowie (dyplom inż. elektryka), podyplomowe studia inżynieryjno-ekonomiczne w Akademii Ekonomicznej w Krakowie. Od 1954 r. pracował w Hucie dawniej im. Lenina na stanowiskach samodzielnych i kierowniczych, od stopnia mistrza do zastępcy kierownika wydziału i głównego inżyniera ds. wdrażania nowoczesnych metod zarządzania. Po uzyskaniu stopnia doktora nauk technicznych pracował jako projektant - informatyk; posiada dyplom rzecznika patentowego. Społecznie działał w ZHP, ZMW "Wici", a po połączeniu organizacji w ZMP, w którym dotrwał do 1954 r. W pracy należał do Związku Zawodowego Hutników i Zw. Zaw. Budowlanych, a obecnie należy do Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. Od 1990 r. jest członkiem Stowarzyszenia Wychowawców Katolickich i członkiem Polskiego Stowarzyszenia Chrześcijańskich Przedsiębiorców. W 1982 r. przeszedł na rentę inwalidzką, nie zaprzestając działalności społecznej. Pracował we wspólnocie neokatechumenalnej i grupie charytatywnej przy

parafii Matki Boskiej Częstochowskiej w Nowej Hucie. Współzałożyciel Chrześcijańskiej Demokracji. Z ramienia Komitetów Obywatelskich został wybrany do Rady Miasta Krakowa.

Andrzej STYPUŁA — dr nauk technicznych, inż. chemik-ceramik. Pracuje w Instytucie Podstaw Inżynierii Środowiska PAN. W dorobku naukowo-badawczym ma 21 publikacji w wydawnictwach krajowych i zagranicznych, jak również 55 prac nie publikowanych (technologiczno - projektowe, ekspertyzy, oceny) z zakresu technologii szkła oraz ochrony środowiska naturalnego. W 1981 r. do stanu wojennego był przewodniczącym Rady Pracowniczej w Instytucie Szkła i Ceramiki (filia w Krakowie). Członek NSZZ "Solidarność", członek prezydium Obywatelskiego Komitetu Osiedlowego Kraków - Bronowice. W latach 80 członek Rady Parafialnej przy parafii św. Wojciecha w Krakowie. Uczestnik Ruchu Światło - Życie. Do 1991 r. bezpartyjny, sympatyk ugrupowań chadeckich. Współorganizator CHD po rozłamie spowodowanym przejściem części członków CHD do Porozumienia Centrum.

Materiały z 1991 roku.

Archiwum Partii Politycznej ISP PAN